

WONINGBOUW CASTENRAY

VERKENNEND NATUURONDERZOEK

Opdrachtgever:

HVG Real Estate

Projectnr:

HVG004

Datum:

9 mei 2025

WONINGBOUW CASTENRAY

VERKENNEND NATUURONDERZOEK

Opdrachtgever:	HVG Real Estate
Projectnr:	HVG004
Rapportnr:	20250590-HVG004-RAP-NAT-VO-1.0
Status:	Definitief
Datum:	9 mei 2025

Opsteller:
FF

Verificatie:
BZ

Validatie:
BZ

T 088 - 33 66 333
E info@kragten.nl

© 2025 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Doelstelling.....	6
1.3	Leeswijzer	6
2	PROJECTGEGEVENS	7
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied.....	7
2.2	Voorgenomen plan.....	12
3	BESCHERMDE SOORTEN.....	13
3.1	Inventarisatie.....	13
3.1.1	Literatuuronderzoek.....	13
3.1.2	Veldbezoek.....	15
3.2	Interpretatie en effecten.....	15
3.2.1	Flora	15
3.2.1.1	Voorkomen.....	15
3.2.1.2	Effecten	15
3.2.2	Vogels	16
3.2.2.1	Voorkomen soorten met jaarrond beschermde nesten.....	16
3.2.2.2	Effecten soorten met jaarrond beschermde nesten.....	16
3.2.2.3	Voorkomen omgevingsscansoorten.....	16
3.2.2.4	Effecten omgevingsscansoorten.....	17
3.2.2.5	Voorkomen algemene broedvogels.....	17
3.2.2.6	Effecten algemene broedvogels.....	17
3.2.3	Grondgebonden zoogdieren.....	18
3.2.3.1	Voorkomen haasachtigen en egel.....	18
3.2.3.2	Effecten haasachtigen en egel.....	18
3.2.3.3	Voorkomen ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen.....	18
3.2.3.4	Effecten ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen.....	18
3.2.3.5	Voorkomen knaagdieren.....	19
3.2.3.6	Effecten knaagdieren.....	19
3.2.3.7	Voorkomen marterachtigen.....	19
3.2.3.8	Effecten marterachtigen.....	19
3.2.3.9	Voorkomen overige grondgebonden zoogdieren	20
3.2.3.10	Effecten overige grondgebonden zoogdieren.....	20
3.2.4	Vleermuizen.....	20
3.2.4.1	Voorkomen.....	20
3.2.4.2	Effecten	22
3.2.5	Amfibieën.....	23
3.2.5.1	Voorkomen.....	23
3.2.5.2	Effecten	23
3.2.6	Reptielen.....	23
3.2.6.1	Voorkomen.....	23
3.2.6.2	Effecten	24
3.2.7	Vissen.....	24
3.2.7.1	Voorkomen.....	24
3.2.7.2	Effecten	24
3.2.8	Ongewervelden.....	24
3.2.8.1	Voorkomen.....	24

3.2.8.2	Effecten	25
3.2.8.3	Soorten Rode lijst.....	25
4	BESCHERMEDE GEBIEDEN	26
4.1	Natura 2000-gebieden.....	26
4.1.1	Ligging.....	26
4.1.2	Effecten	26
4.2	Bijzondere nationale natuurgebieden.....	27
4.2.1	Ligging.....	27
4.2.2	Effecten	27
4.3	Natuurnetwerk Nederland en bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen.....	27
4.3.1	Ligging.....	27
4.3.2	Effecten	27
4.4	Houtopstanden.....	28
4.4.1	Ligging.....	28
4.4.2	Effecten	28
5	CONCLUSIES.....	29
5.1	Toetsing algemene en specifieke zorgplichtbepalingen.....	29
5.2	Beschermde soorten	29
5.2.1	Vogels – rekening houden met het broedseizoen	29
5.2.2	Zoogdieren, steenmarter – nader onderzoek of rekening houden met zorgplicht.....	30
5.2.3	Algemeen voorkomende zoogdiersoorten – rekening houden met de zorgplicht.....	30
5.2.4	Zoogdieren, vleermuizen - nader onderzoek.....	30
5.3	Beschermde gebieden.....	30
5.3.1	Natura 2000-gebieden.....	30
5.3.2	Bijzondere nationale natuurgebieden.....	30
5.3.3	Natuurnetwerk Nederland en bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen.....	30
5.4	Houtopstanden.....	30
6	BRONNENLIJST.....	31

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

B1.1	Omgevingswet
B1.1.1	Activiteiten die natuur betreffen
B1.2	Flora- en fauna-activiteit
B1.2.1	Bescherming van dier- en plantsoorten
B1.2.2	Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit
B1.2.3	Vrijstellingen in de omgevingsverordening, de Omgevingsregeling en in een programma
B1.2.4	Bescherming van soorten in het omgevingsplan
B1.3	Natura 2000-activiteit
B1.3.1	Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit
B1.4	Bijzondere nationale natuurgebieden en bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen
B1.5	Natuurnetwerk Nederland
B1.6	Houtopstanden, hout en houtproducten
B1.6.1	Algemene regels voor het vellen en beheren van houtopstanden
B1.6.2	Bescherming van houtopstanden binnen de bebouwde kom
B1.7	Algemene en specifieke zorgplichten
B1.7.1	Algemene zorgplichten
B1.7.2	Algemeen verbod

- B1.7.3 Specifieke zorgplichten
- B2 JAARROND BESCHERMDE NESTEN**
- B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING**

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens woningbouw te realiseren in agrarisch gebied aan de Horsterweg in Castenray, in combinatie met een gebruikswijziging van het agrarisch bedrijf aan de Matthiasstraat 3 te Castenray in de gemeente Venray. De stallen van de aan de Matthiasstraat 3 gelegen veehouderij worden gesloopt. Op de agrarische percelen aan de Horsterweg worden woningen gerealiseerd, met bijbehorende voorzieningen.

Ten behoeve van de beoogde ontwikkeling is onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde flora en fauna en is een eerste inschatting gemaakt van de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000, bijzondere nationale natuurgebieden en Natuurnetwerk Nederland). Daarbij is gekeken of het met de voorliggende ingreep/ingrepen verplicht is om melding te doen van het kappen van houtopstanden en/of op er sprake is van houtopstanden binnen de contouren van de bebouwde kom en deze al dan niet beschermd zijn.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend natuuronderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna (in potentie) voorkomen binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied en om de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000, bijzondere nationale natuurgebieden, bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen en Natuurnetwerk Nederland (NNN)) vast te stellen. Hieruit volgt of het project mogelijk een effect heeft op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden. Daarbij wordt bepaald of de ingreep betrekking heeft op beschermde houtopstanden. Als blijkt dat de voorliggende activiteit in de leefomgeving leidt tot een mogelijke overtreding van de Omgevingswet (Ow), wordt aangegeven of eventueel aanvullend onderzoek nodig is voor flora en fauna en/of nadere toetsing in het kader van beschermde gebieden dan wel houtopstanden nodig is. Ook wordt beoordeeld of een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet aan de orde is.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend natuuronderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging, het huidige gebruik en de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het onderzoeksgebied uiteengezet. Verder beschrijft dit hoofdstuk per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden (Natura 2000, bijzondere nationale natuurgebieden, bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen en NNN) en/of houtopstanden gelegen is. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden en/of houtopstanden te verwachten zijn.
- In hoofdstuk 5 zijn de conclusies en aanbevelingen voor beschermde soorten, gebieden en houtopstanden opgenomen.
- In hoofdstuk 6 zijn de geraadpleegde bronnen weergegeven.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd, betreffende een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming, provinciale vrijstellingen en lijst met jaarrond beschermde nesten.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het onderzoeksgebied beschreven.

2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen langs de noordgrens van het dorp Castenray, in een landelijke omgeving. De ligging is weergegeven op afbeelding 1.

Afbeelding 1. Ligging onderzoeksgebied, op luchtfoto weergegeven (bron: ESRI Nederland).

Het onderzoeksgebied, dat een oppervlakte heeft van circa 10,7 hectare, bevindt zich direct ten noorden van de bebouwde kom van Castenray, tussen de Matthiasstraat en de Horsterweg. Op circa 160 meter naar het oosten ligt de rijksweg A73. Het onderzoeksgebied bestaat uit gronden die in landbouwkundig gebruik zijn, met name akkers, evenals de aangrenzende gronden in het noorden, westen en oosten. Binnen het onderzoeksgebied is een speelplek met bomen gelegen. Maar naast het woonerf en deze speelplek heeft het gebied een zeer open karakter en langs de akkers staan geen bomen of struiken.

Met navolgende afbeelding 2 wordt een impressie van het onderzoeksgebied verkregen:

- foto 1 geeft de oprijlaan naar het boerenerf weer, vanaf de Matthiasstraat, er staan fraaie, oude bomen langs;

- foto 2 geeft de tuin weer, behorend bij het erf, waarin een vijver ligt, foto's 8 en 9 zijn van respectievelijk de woning en de kapschuur annex paardenstal;
- foto 3 betreft de genoemde speelplek, langs de Horsterweg;
- foto's 4 en 5 geven een impressie van de agrarische gronden, de voornamelijk bestaan uit akkers, maar in het zuidoosten ligt een graslandperceel (foto 4);
- foto's 6 en 7 geven een indruk van de aanwezige stallen er staat 1 oude stal (foto 6) en er zijn vanaf 2009 nog 2 stallen bijgebouwd.

Afbeelding 2. Foto's van het onderzoeksgebied; zie tekst voor een toelichting.

2.2 Voorgenomen plan

Voor wat betreft de locatie aan de Matthiasstraat 3 geldt dat men voornemens is de stallen op het erf af te breken en de agrarische activiteiten in de vorm van een intensieve veehouderij te beëindigen. De akkers (afbeelding 2, foto 5) binnen het onderzoeksgebied zullen worden omgezet naar woongebied. Op het erf aan de Matthiasstraat 3 blijven de woning en de kapschuur annex paardenstal (foto's 8 en 9 van afbeelding 2) gehandhaafd, zie afbeelding 3. Ook zal de tuin met vijver (zie afbeelding 2, foto 2) intact blijven. De speelplaats met randbeplanting (afbeelding 2, foto 3) blijft eveneens gehandhaafd.

Er is nog geen planning van de werkzaamheden, maar wanneer de benodigde procedures doorlopen zijn, zal daarna zo snel mogelijk worden gestart met de beoogde realisatie van de woningbouwlocatie en de sloop van de opstallen op de locatie aan de Matthiasstraat 3.

Afbeelding 3. Voorlopige stedenbouwkundige inrichting van het onderzoeksgebied.

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het onderzoeksgebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldonderzoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde soorten. Vervolgens wordt er in gegaan op de (mogelijk) optredende effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep. In bijlage 1 is een korte toelichting van natuur in de Omgevingswet opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De tool NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is geraadpleegd. De NDFF is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurgegevens opgevraagd kunnen worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten- en diersoorten. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereniging. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2019 – 2024. Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. De waarnemingen betreffen alle waarnemingen die gedaan zijn binnen het onderzoeksgebied, zijnde het onderzoeksgebied inclusief een zone van 500 meter. Dit betreffen o.a. waarnemingen van nesten en holen, maar ook van aangetroffen exemplaren, graafsporen en jagende soorten.

Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten weergegeven, waarvan een territorium is vastgesteld binnen het onderzoeksgebied. De lijst van waargenomen vogelsoorten binnen het onderzoeksgebied is iets langer dan die in tabel 1 weergegeven, maar het betreft incidentele waarnemingen (bijvoorbeeld foeragerende vogels – waarnemingen van overvliegende vogels zijn buiten beschouwing gelaten) – namelijk van:

- broedvogels, algemeen – bosrietzanger en zwarte roodstaart;
- roofvogels en uilen – havik, kerkuil, steenuil, torenvalk en wespendif.

Tabel 1 Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van circa 0,5 kilometer van het projectgebied in de NDFF (2019 – 2024).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming *	Vrijstelling	Rode Lijst
Broedvogels, soorten met jaarrond beschermd nest				
Huiswaluw	Delichon urbicum	VRL		gevoelig
Broedvogels, omgevingscansoorten				
Buizerd	Buteo buteo	VRL		
Broedvogels, overige soorten				
Appelvink	Coccothraustes coccothraustes	VRL		
Bonte vliegenvanger	Ficedula hypoleuca	VRL		
Boomklever	Sitta europaea	VRL		
Boomkruiper	Certhia brachydactyla	VRL		
Dodaars	Tachybaptus ruficollis	VRL		
Fitis	Phylloscopus trochilus	VRL		
Gaai	Garrulus glandarius	VRL		
Geelgors	Emberiza citrinella	VRL		
Grasmus	Sylvia communis	VRL		

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming *	Vrijstelling	Rode Lijst
Grauwe gans	Anser anser	VRL		
Grauwe vliegenvanger	Muscicapa striata	VRL		gevoelig
Groene specht	Picus viridis	VRL		
Groenling	Chloris chloris	VRL		
Grote bonte specht	Dendrocopos major	VRL		
Heggenmus	Prunella modularis	VRL		
Holenduif	Columba oenas	VRL		
Houtduif	Columba palumbus	VRL		
Kleine bonte specht	Dryobates minor	VRL		
Kleine karekiet	Acrocephalus scirpaceus	VRL		
Kleine plevier	Charadrius dubius	VRL		
Koekoek	Cuculus canorus	VRL		kwetsbaar
Koolmees	Parus major	VRL		
Krakeend	Anas strepera	VRL		
Kuifeend	Aythya fuligula	VRL		
Matkop	Poecile montanus	VRL		gevoelig
Meerkoet	Fulica atra	VRL		
Merel	Turdus merula	VRL		
Nijlgans	Alopochen aegyptiaca	VRL		
Pimpelmees	Cyanistes caeruleus	VRL		
Putter	Carduelis carduelis	VRL		
Roodborst	Erithacus rubecula	VRL		
Spreeuw	Sturnus vulgaris	VRL		
Staartmees	Aegithalos caudatus	VRL		
Tijftijf	Phylloscopus collybita	VRL		
Tuinfluit	Sylvia borin	VRL		
Vink	Fringilla coelebs	VRL		
Waterhoen	Gallinula chloropus	VRL		
Wilde eend	Anas platyrhynchos	VRL		
Winterkoning	Troglodytes troglodytes	VRL		
Zanglijster	Turdus philomelos	VRL		
Zwarte kraai	Corvus corone	VRL		
Zwartkop	Sylvia atricapilla	VRL		
Grondgebonden zoogdieren				
Egel	Erinaceus europaeus	A	ja	
Haas	Lepus europaeus	A	ja	gevoelig
Ree	Capreolus capreolus	A	ja	
Vos	Vulpes vulpes	A	ja	
Vleermuizen				
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	HRL		
Gew. grootoorvleermuis	Plecotus auritus/austriacus	HRL		
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	HRL		kwetsbaar

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming *	Vrijstelling	Rode Lijst
Amfibieën				
Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>	HRL		bedreigd
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	A		
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	A		
Poelkikker	<i>Pelophylax lessonae</i>	HRL		
Insecten				
Grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	A		kwetsbaar
* HRL = soort van habitatrichtlijn lijst IV, VRL = soort van Vogelrichtlijn, A = overige beschermde soorten				

Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het onderzoeksgebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2.

3.1.2 Veldbezoek

Op 9 oktober 2024 is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd in het onderzoeksgebied door een ecooloog. De weersomstandigheden waren hierbij voldoende om bestaande biotopen te kunnen beoordelen. Er is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachte soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.2 Interpretatie en effecten

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het onderzoeksgebied en welke functie het onderzoeksgebied mogelijk vervult voor deze soorten. In deze paragrafen wordt vervolgens ingegaan op de (mogelijk) optredende effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep.

3.2.1 Flora

3.2.1.1 Voorkomen

Literatuuronderzoek

Uit de gegevens vanuit de NDFF zijn geen waarnemingen naar voren gekomen van beschermde planten binnen het onderzoeksgebied.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn beschermde planten niet aangetroffen. Het onderzoeksgebied bestaat grotendeels uit akkers, met een enkel graslandperceel. Verder is er een speelplek met bomen in gazon. In deze intensief onderhouden biotopen zijn beschermde planten niet te verwachten, ook niet in de randen, waarin sprake is van influx van meststoffen. Ook hierin zijn geen beschermde soorten te verwachten, die aan specifieke milieumomstandigheden gebonden zijn.

3.2.1.2 Effecten

Aanlegfase

De aanlegfase start met de sloop van de stallen op het boeren erf. De akkers zullen uit productie worden genomen en de gronden worden bouwrijp gemaakt. Omdat er geen beschermde planten aanwezig zijn, heeft de verwijdering van het akkerbiotoop geen consequenties voor beschermde vaatplanten.

Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van beschermde vaatplanten kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Gebruiksfase

Er worden geen nieuwe biotopen ingericht die geschikt zijn voor beschermde vaatplanten.

3.2.2 Vogels

3.2.2.1 Voorkomen soorten met jaarrond beschermde nesten

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek komt 1 vogelsoort naar voren, waarvan het nest jaarrond is beschermd, namelijk de huiszwaluw. Direct ten zuiden van het onderzoeksgebied, in een woning langs de Matthiasstraat is een nest aangetroffen.

Veldbezoek

Uit het veldbezoek is naar voren gekomen dat het onderzoeksgebied geschikt is als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten vogels, met name de boerenzwaluw, de gierzwaluw, de huiszwaluw en de huismus. Het woonhuis bevat dakpannen en volgens de bewoner broeden er huismussen onder. De gierzwaluw zou er ook gebruik van kunnen maken, evenals de huiszwaluw. De stallen zijn in verband met de golfplaten daken niet geschikt voor de huismus en ook niet voor de gierzwaluw. Binnenin de stallen is de boerenzwaluw niet te verwachten, er zijn geen geschikte openingen. Wel zou de kapschuur annex paardenstal door de boerenzwaluw gebruikt kunnen worden.

Het onderzoeksgebied is niet geschikt als nestplaats voor uilen wegens het ontbreken van een geschikt habitat, zoals een holle boom (voor de bosuil). Ook zijn geen kunstmatige nestplaatsen als een steenuilenkast aangebracht. De akkers kunnen wel deel uitmaken van het foerageergebied van roofvogels en uilen, maar in de directe omgeving zijn geen nestplaatsen bekend. In de grote bomen op de speelplek zijn geen roekennesten aangetroffen of andere grote nesten die door de ransuil of roofvogels als de havik benut kunnen worden.

3.2.2.2 Effecten soorten met jaarrond beschermde nesten

Aanlegfase

De thans geschikte gebouwen voor soorten met een jaarrond beschermd nest, zijnde de woning en de kapschuur annex paardenstal blijven gehandhaafd. Er zijn geen negatieve gevolgen voor deze nesten. In de overige opstallen zijn dergelijke soorten niet te verwachten en ook zijn er thans geen bomen met nesten van de onderhavige categorie.

Gebruiksfase

Voor de thans aanwezige nesten verandert er in principe niets. Het foerageergebied voor met name de huismus zal veranderen en wellicht iets verbeteren door de aanleg van tuinen. De intensief gebruikte akkers vormen slechts marginaal foerageergebied voor deze soort.

3.2.2.3 Voorkomen omgevingsscansoorten

Literatuuronderzoek

Er zijn territoriale waarnemingen van de buizerd binnen het onderzoeksgebied, op circa 500 m naar het zuiden, het onderzoeksgebied maakt daarmee mogelijk nog net deel uit van een territorium van de buizerd.

Veldbezoek

Voor de buizerd (en ook de sperwer) zijn er geschikte bomen aanwezig, met name op de speelplek en enkele bomen op het boeren erf. Thans zijn er geen nesten van deze soorten aanwezig. Voor de andere soorten uit deze categorie, zoals de zomertortel, is er in zekere mate geschikt leefgebied, maar voor de meeste soorten zeker niet (zie voor de lijst van deze soorten bijlage 2).

3.2.2.4 Effecten omgevingsscansoorten

Aanlegfase

Binnen de om te vormen delen van het onderzoeksgebied, met name de akkers, zijn geen nesten van omgevingsscansoorten te verwachten, het betreffende deel van onderzoeksgebied is daarvoor niet geschikt. Negatieve gevolgen in de zin van verstoring voor dergelijke nestplaatsen zijn dan ook niet aan de orde.

Gebruiksfase

Omdat het onderzoeksgebied grotendeels omgevormd wordt tot een woonlocatie, zijn in de toekomst ook geen omgevingsscansoorten in het te bebouwen gebied te verwachten. Wel zou een enkele soort als de zomertortel er kunnen voorkomen. Deze soort is overigens niet uit de analyse van NDFF-gegevens naar voren gekomen. Voor de buizerd geldt dat het onderzoeksgebied mogelijk nog deel uitmaakt van zijn territorium, maar het is geen essentieel leefgebied, daarvoor ligt het te ver weg van de nestplaats en is er ook relatief weinig voedsel aanwezig. In de omgeving is er voldoende alternatief leefgebied.

3.2.2.5 Voorkomen algemene broedvogels

Literatuuronderzoek

In tabel 1 staan diverse algemene broedvogelsoorten vermeld. Verreweg de meeste waarnemingen hebben betrekking op het gebied rond de Lollebeek, ten zuiden van Castenray. Maar binnen het onderzoeksgebied zijn ook zeker algemene broedvogelsoorten als de merel, de houtduif en de roodborst te verwachten. De geelgors, grasmus en grauwe vliegenvanger zijn typisch voor agrarisch gebied.

Veldbezoek

Binnen het onderzoeksgebied staan met name op het boeren erf en elders, met name op de speelplek, diverse bomen en zijn er geschikte nestplaatsen voor veel van de in tabel 1 genoemde broedvogels aanwezig. Op de speelplek zijn diverse nestkasten opgehangen, zie afbeelding 3.

Afbeelding 3. Nestkasten en holtes in bomen op speelplaats.

3.2.2.6 Effecten algemene broedvogels

Aanlegfase

De sloop van de stallen zal, voor zover er geen werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, geen negatieve gevolgen hebben voor algemene broedvogels.

Gebruiksfase

Het uit productie nemen van de landbouwgronden zal tot enig verlies van foerageer- en mogelijk ook broedgebied van enkele soorten leiden, zoals bovengenoemd, maar in de directe omgeving zijn er voldoende alternatieven. Negatieve gevolgen voor algemene broedvogels zijn er ook in de gebruiksfase niet.

3.2.3 Grondgebonden zoogdieren

3.2.3.1 Voorkomen haasachtigen en egel

Literatuuronderzoek

Van de egel en de haas zijn enkele waarnemingen beschikbaar binnen het onderzoeksgebied, overigens niet binnen het onderzoeksgebied. Bij de egel gaat het onder andere om een verkeersslachtoffer op de A73, ter hoogte van het onderzoeksgebied.

Veldbezoek

Het onderzoeksgebied biedt geschikt biotoop voor haasachtigen en de egel, zowel in de landbouwgronden als het boerenerf. Tijdens het veldbezoek zijn beide soorten niet waargenomen, maar het betreft een momentopname en de kans op waarnemingen overdag, met name van de egel, is klein. Haasachtigen zijn evenmin aangetroffen, ook zijn geen sporen gevonden, bijvoorbeeld konijnenholen. Het onderzoeksgebied is echter zeker geschikt als leefgebied (foerageergebied).

3.2.3.2 Effecten haasachtigen en egel

Aanlegfase

Er zijn geen actuele verblijfplaatsen van haasachtigen binnen het onderzoeksgebied, mogelijk zijn die er van de egel wel. Het verwijderen van de stallen heeft geen gevolgen voor deze soorten, wel het uit productie nemen van de akkers (zie bij gebruiksfase).

Gebruiksfase

Negatieve gevolgen van het voornemen voor haasachtigen op langere termijn betreffen met name het verlies van leefgebied, zeker voor de haas, omdat het dier in de toekomstige bebouwde omgeving geen geschikt biotoop vindt. De egel is een soort die wel in de bebouwde omgeving te verwachten is, bij voldoende aanbod van geschikte tuinen waarin het dier schuilplekken kan vinden en voedsel kan zoeken. Het hangt van de soort tuinen af of er in de toekomst geschikt leefgebied voor de egel overblijft.

3.2.3.3 Voorkomen ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen

Literatuuronderzoek

Er zijn van muizensoorten binnen het onderzoeksgebied geen waarnemingen beschikbaar.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn muizen niet waargenomen, maar de betreffende soorten laten zich ook moeilijk ontdekken. In het onderzoeksgebied is geschikt leefgebied aanwezig, er zijn akkers en een enkel grasland en er is gazon, met en zonder bomen. Diverse muizensoorten, zoals de bosmuis, de veldmuis en de veldspitsmuis, zijn te verwachten. Voor streng beschermde soorten, met name de noordse woelmuis en waterspitsmuis zijn echter geen geschikte biotopen aanwezig.

3.2.3.4 Effecten ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen

Aanlegfase

Het verwijderen van de stallen heeft geen negatieve gevolgen voor de onderhavige soorten, aangezien deze geen geschikt leefgebied bevatten, al kan in de stallen incidenteel wel een soort als de veldmuis voorkomen. Wel zal het bouwrijp maken van de huidige landbouwgronden negatieve gevolgen hebben, want in de bodem levende muizen kunnen worden verstoord, gewond of zelfs gedood. Ernstig negatieve effecten zijn door een zorgvuldige werkwijze grotendeels te voorkomen en het gaat uitsluitend om soorten van de Vrijstellingslijst. Er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden en geschikte biotopen in de directe omgeving.

Gebruiksfase

Of er in de toekomst geschikt leefgebied is voor de onderhavige soortgroep is afhankelijk van de inrichting van het terrein. Diverse geschikte biotopen blijven in tact en in de toekomstige tuinen kan, afhankelijk van de inrichting, geschikt leefgebied terugkomen, waarmee een deel van het verlies van leefgebied in de akkers en het grasland wordt gecompenseerd.

3.2.3.5 Voorkomen knaagdieren

Literatuuronderzoek

Er zijn van knaagdieren, met name de eekhoorn, die alleen in een bepaalde tijd van het jaar op de Vrijstellingslijst staat, geen waarnemingen beschikbaar. Maar de eekhoorn kan binnen het onderzoeksgebied voorkomen, door de aanwezigheid van bomen, tuinen, bosschages en dergelijke. De hamster, die niet op de Vrijstellingslijst staat, is in deze omgeving voor zover bekend nooit waargenomen.

Veldbezoek

Bij het veldbezoek zijn geen knaagdieren als de eekhoorn gezien en ook geen sporen aangetroffen. In de akkers is de soort niet te verwachten, maar de bomen op de speelplek (afbeelding 3) zijn in principe geschikt als verblijfplaats, evenals de bomen langs de oprit (afbeelding 2, foto 1).

3.2.3.6 Effecten knaagdieren

Aanlegfase

Gevolgen voor de hamster zijn nihil, aangezien dit dier niet in deze omgeving voorkomt. Ook zijn negatieve gevolgen voor de eekhoorn nihil, aangezien de akkers geen geschikt leefgebied vormen. De bomen die geschikt zijn, blijven gehandhaafd.

Gebruiksfase

Er zal in het te bebouwen gedeelte geen geschikt biotoop voor knaagdieren worden gevormd, al kan de aanwezigheid van de eekhoorn in een enkele tuin niet op voorhand worden uitgesloten.

3.2.3.7 Voorkomen marterachtigen

Literatuuronderzoek

Van de steenmarter zijn geen waarnemingen in het onderzoeksgebied, al zullen deze zeker in de bebouwde kom van Castenray voorkomen. Van andere (streng) beschermde marterachtigen als de das zijn geen waarnemingen beschikbaar in de NDFF. Rijkswaterstaat heeft in 2023 de dassenburcht in het talud van de A73, net ten zuidoosten van Castenray en op ruim 500 m afstand van het onderzoeksgebied, gesaneerd¹.

Veldbezoek

Verblijfplaatsen van de steenmarter zijn binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen, maar geschikt biotoop is er wel en de aanwezigheid van een verblijfplaats in één van de stallen of de kapschuur is niet geheel uit te sluiten. Ook van de das zijn geen verblijfplaatsen en ook geen sporen, zoals wissels, aangetroffen. De soort kan er wel foerageren. Voor kleine marterachtigen als de bunzing is er ook geschikt leefgebied. Voor de boommarter en de otter, die niet op de Vrijstellingslijst staan, is er geen geschikt leefgebied aanwezig.

3.2.3.8 Effecten marterachtigen

Aanlegfase

Aangezien de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter binnen het onderzoeksgebied niet kan worden uitgesloten, zijn negatieve gevolgen voor deze soort nog niet goed te bepalen. Het bouwrijp maken zal geen negatieve gevolgen hebben voor kleine marterachtigen, aangezien deze dieren zeer schuw zijn en bij aanwezigheid van mensen niet te verwachten zijn.

Gebruiksfase

Het onderzoeksgebied zal in de toekomst iets minder geschikt zijn als verblijfplaats voor de steenmarter, omdat de stallen worden verwijderd. Wel kan de soort zich vestigen in schuren, wanneer deze door bewoners gebouwd worden in de tuinen en deze toegankelijk zijn. De tuinen kunnen, afhankelijk van de inrichting, ook

¹ de auteur heeft hierbij geadviseerd, in samenspraak met de Dassenwerkgroep Limburg

geschikt leefgebied vormen voor kleine marterachtigen. Voor de das betekent de omvorming van de landbouwgronden in principe verlies van foerageergebied, maar het onderzoeksgebied overlapt niet met het preferente leefgebied (tot circa 500 m uit de burcht) en de akkers hebben bovendien slechts een marginale betekenis als foerageergrond.

3.2.3.9 Voorkomen overige grondgebonden zoogdieren

Literatuuronderzoek

De overige onder de Habitatrichtlijn vallende in Nederland voorkomende zoogdieren betreffen of zeezoogdieren of slechts zelden in Limburgse bossen waargenomen soorten. Hieronder vallen de wilde kat, lynx en de in Nederland in toenemende mate voorkomende wolf. Binnen het onderzoeksgebied is geen geschikt leefgebied voor de genoemde soorten aanwezig.

Van de onder het beschermingsregime 'andere soorten' vallende soorten zijn in de NDFF gegevens van het ree en de vos aanwezig, die zijn waargenomen in het buitengebied. Er is ook een slachtoffer van de vos geregistreerd op de A73 ter hoogte van het onderzoeksgebied. Voor de betreffende soort geldt overigens een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Andere onder dit beschermingsregime vallende zoogdieren betreffen ofwel zeezoogdieren of er zijn geen waarnemingen bekend van deze soorten in het onderzoeksgebied.

Veldbezoek

Het onderzoeksgebied bevat geschikte biotopen (akkers, grasland) voor enkele soorten van de onderhavige categorie zoogdieren, met name ree en vos. Tijdens het veldbezoek zijn deze soorten of sporen ervan niet waargenomen, maar op akkers met gewas zijn sporen moeilijk te zien. Verblijfplaatsen, met name holen (van de vos) zijn niet aangetroffen en in de akkers ook niet te verwachten.

3.2.3.10 Effecten overige grondgebonden zoogdieren

Aanlegfase

Aangezien verblijfplaatsen ontbreken van 'overige grondgebonden zoogdieren', zijn negatieve gevolgen van het voornemen voor vaste rust- en verblijfplaatsen niet aan de orde.

Gebruiksfase

Het onderzoeksgebied zal na verwezenlijking van de plannen minder geschikt biotoop voor de categorie 'overige grondgebonden zoogdieren' bevatten, aangezien een groot deel bebouwd wordt en woongebied wordt. Er is echter voldoende geschikt leefgebied in de directe omgeving.

3.2.4 Vleermuizen

3.2.4.1 Voorkomen

Literatuuronderzoek

Direct ten zuiden van het onderzoeksgebied zijn verblijfplaatsen aangetroffen van de grootoorvleermuis en de laatvlieger. Verder zijn er waarnemingen van foeragerende vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) binnen de bebouwde kom van Castenray.

Veldbezoek

Verblijfplaatsen

Op de speelplaats staan bomen met holtes (afbeelding 3), die geschikt zijn voor boombewonende vleermuizen als de ruige dwergvleermuis en de watervleermuis. In de bomen langs de oprit (afbeelding 2, foto 1) zijn geen holtes aangetroffen. De woning bevat ook geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende soorten als de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Afbeelding 4 toont spleten en openingen in de oude stal, waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Afbeelding 5 heeft betrekking op een nieuwe stal, die vanwege het metaal veel minder geschikt is voor vleermuizen. Niettemin zijn er ook openingen (open stootvoegen) in de muur en met name onder de golfplaten zijn er op enkele plekken kieren en spleten waardoor vleermuizen binnen kunnen komen.

Afbeelding 4. Geschikte ruimtes voor vleermuizen in oude stal.

Foerageergebieden

Door de aanwezigheid van bomen, met name op het woonerf en op de speelplek, is er ook geschikt foerageergebied. De akkers kunnen ook benut worden door de gewone dwergvleermuis als foerageergebied, afhankelijk van het type gewas.

Vliegroutes

De functie vliegroute is binnen het onderzoeksgebied niet aan de orde, er zijn alleen fragmentarisch lijnvormige structuren, met name achter de speelplek (zie hierna, afbeelding 5). En het betreft geïsoleerd gelegen elementen, die geen deel uitmaken van een groter netwerk.

Afbeelding 5. Geschikte ruimtes voor vleermuizen in een van de nieuwe stallen.

3.2.4.2 Effecten

Aanlegfase

Door de sloop van de stallen verdwijnen mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen, met name de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Of het ook actuele verblijfplaatsen betreft, zal nader onderzoek moeten uitwijzen. Het bouwrijp maken van de landbouwgronden zal tot enig verlies van foerageergebied leiden, maar er is voldoende alternatief foerageergebied in de directe omgeving. Het betreft geen essentieel leefgebied, zodat er geen significant negatieve gevolgen zijn. Gevolgen voor de functie vliegroute zijn nihil, aangezien deze functie geheel ontbreekt binnen het onderzoeksgebied.

Gebruiksfase

In de te bouwen woningen kunnen nieuwe verblijfplaatsen ontstaan, afhankelijk van de bouwwijze. Indien uit nader onderzoek blijkt, dat daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn, dan zal hiertoe een verplichting ontstaan en blijft de functie verblijfplaats per saldo minimaal dezelfde omvang houden. In hoeverre de functie foerageergebied in tact blijft, zal afhankelijk zijn van de groene aankleding van het nieuwe woongebied. De functie foerageergebied is ter plaatse van de landbouwgronden thans niet heel relevant. De functie vliegroute zal ook in de toekomst geen rol spelen in het onderzoeksgebied.

3.2.5 Amfibieën

3.2.5.1 Voorkomen

Literatuuronderzoek

Binnen het onderzoeksgebied zijn 2 streng beschermde soorten van de Habitatrichtlijn waargenomen: boomkikker en poelkikker. De vindplaatsen liggen in het zuiden, in de omgeving van de Lollebeek (net ten zuiden van Castenray). Verder zijn er waarnemingen van een tweetal soorten die op de Vrijstellingslijst staan: bruine kikker en kleine watersalamander.

Veldbezoek

Binnen het onderzoeksgebied is oppervlaktewater aanwezig in de vorm van een vijver met fontein, zie afbeelding 2, foto 2. Voor streng beschermde soorten als de genoemde boomkikker en poelkikker is deze vijver niet geschikt, maar algemene soorten kunnen er wel voorkomen en zich voortplanten.

3.2.5.2 Effecten

Aanlegfase

De aanwezige vijver blijft in tact. Het slopen van de stallen en de omvorming van de landbouwgronden heeft geen negatieve gevolgen voor amfibieën.

Gebruiksfase

Na voltooiing van de voorgenomen plannen kunnen in de tuinen, afhankelijk van de inrichting, geschikte biotopen aanwezig zijn. De bestaande vijver zal in principe ook op lange termijn aanwezig zijn.

3.2.6 Reptielen

3.2.6.1 Voorkomen

Literatuuronderzoek

Uit de waarnemingen die in de NDFF zijn opgeslagen, komen geen reptielen naar voren.

Veldbezoek

Uit het veldbezoek is gebleken dat er, zij het in heel beperkte mate, geschikt biotoop aanwezig is voor reptielen, door de aanwezigheid van een verruigde houtsingel met bramen (afbeelding 6). Dit is in principe geschikt voor een soort als de levendbarende hagedis, die op de Vrijstellingslijst staat.

Afbeelding 6. Biotoop voor reptielen (matig geschikt).

Voor streng beschermde soorten als de adder, de gladde slang en de zandhagedis ontbreken geschikte biotopen (heide, zandverstuivingen en dergelijke).

3.2.6.2 Effecten

Aanlegfase

Aangezien de genoemde houtsingel in tact blijft, zal het geschikte biotoop voor de levendbarende hagedis niet worden aangetast. Er zijn geen negatieve gevolgen van het voornemen voor individuen van deze soortgroep.

Gebruiksfase

Uitvoering van het voornemen zal niet leiden tot het ontstaan van nieuwe geschikte biotopen voor reptielen, het thans bestaande biotoop blijft in tact.

3.2.7 Vissen

3.2.7.1 Voorkomen

Literatuuronderzoek

Uit de waarnemingen die in de NDFF zijn opgeslagen, komen geen beschermde vissoorten naar voren.

Veldbezoek

Binnen het onderzoeksgebied is een vijver aanwezig, in de tuin op het boeren erf (afbeelding 2, foto 2). Voor beschermde vissoorten, die gebonden zijn aan stromende wateren, is deze vijver niet geschikt.

3.2.7.2 Effecten

Aanlegfase

Aangezien geschikte biotopen voor beschermde vissen ontbreken, zijn negatieve gevolgen van het voornemen voor individuen van deze soortgroep niet aan de orde.

Gebruiksfase

Er wordt geen open water voorzien, in de toekomst zal er evenmin geschikt leefgebied voor beschermde vissoorten zijn.

3.2.8 Ongewervelden

3.2.8.1 Voorkomen

Literatuuronderzoek

Er is uit het bestand van de NDFF 1 waarneming naar voren gekomen van een beschermde dagvlindersoort, de grote vos, namelijk in de omgeving van de Lollebeek in het zuiden van het onderzoeksgebied.

Veldbezoek

Libellen

Het voorkomen van beschermde libellen binnen het onderzoeksgebied kan worden uitgesloten, er zijn geen geschikte biotopen (oeverzones) aanwezig.

Vlinders

Het voorkomen van streng beschermde vlinders² binnen het projectgebied kan worden uitgesloten, wegens het ontbreken van geschikt biotoop³ en door het ontbreken van kruidachtige vegetaties zijn waardplanten niet aanwezig.

² Er zijn een drietal (inheemse) Habitatrichtlijnsoorten: donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder en pimpernelblauwtje

³ Van de 'overige beschermde soorten' komen de meeste alleen voor binnen natuurgebieden (duinen, heide en vennen).

Beschermde vlinders stellen namelijk specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Waardplanten van de volgende beschermde soorten ontbreken binnen de om te vormen landbouwgronden: grote vos (zoete kers, wilg), kleine ijsvogelvlinder (wilde kamperfoelie), iepenpage (iep), sleedoornpage (sleedoorn) en de teunisbloempijlstaart (teunisbloem).

Kevers

Van de soortgroep kevers zijn er enkele beschermd, waarvan de volgende soorten in landbiotoop voorkomen: juchtleerkever, heldenbok, vermiljoenkever en vliegend hert. De eerstgenoemde soort komt in holle bomen voor, welke niet aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied. Voor het vliegend hert zijn oude eikenbomen nodig, die in het te bebouwen gedeelte niet aanwezig zijn, maar in op de speelplaats staan wel enkele oude eiken. Voor zover bekend is het vliegend hert in deze omgeving nog niet waargenomen. De heldenbok komt in Nederland waarschijnlijk niet meer voor en is gebonden aan zieke eiken, welke in het onderzoeksgebied niet aanwezig zijn. De vermiljoenkever is gebonden aan oude, vochtige loofbossen. Dit type biotoop is binnen het onderzoeksgebied afwezig.

3.2.8.2 Effecten

Aanlegfase

Aangezien geschikte biotopen en waardplanten voor beschermde ongewervelden ontbreken, zijn negatieve gevolgen van het voornemen voor individuen van deze soortgroep niet aan de orde.

Gebruiksfase

Ook na voltooiing van de voorgenomen plannen zijn geschikte biotopen voor beschermde ongewervelden niet te verwachten, gezien de omvorming tot woongebied.

3.2.8.3 Soorten Rode lijst

Er is binnen het onderzoeksgebied van de fauna een enkele soort van de Rode Lijst waargenomen, die niet beschermd is, te weten het oranje zandoogje (dagvlinder). Deze soort is op ongeveer 300 m afstand ten zuiden van het onderzoeksgebied aangetroffen. Van de vaatplanten zijn enkele soorten van de Rode Lijst aangetroffen: gele kornoelje, klimopwaterranonkel, korenbloem en waterscheerling. Deze soorten zijn niet binnen het onderzoeksgebied aangetroffen, maar op minimaal 260 meter naar het zuiden en zuidwesten. Voor deze soorten geldt net als voor de genoemde beschermde soorten insecten en vaatplanten, dat het onderzoeksgebied geen geschikte biotoop heeft, gelet op de intensief gebruikte akkers. Voor deze soorten zijn kruidachtige vegetaties nodig met de juiste waardplanten en dergelijke vegetaties ontbreken. Ook in de toekomst zullen deze soorten niet te verwachten zijn, gezien de omvorming tot woongebied.

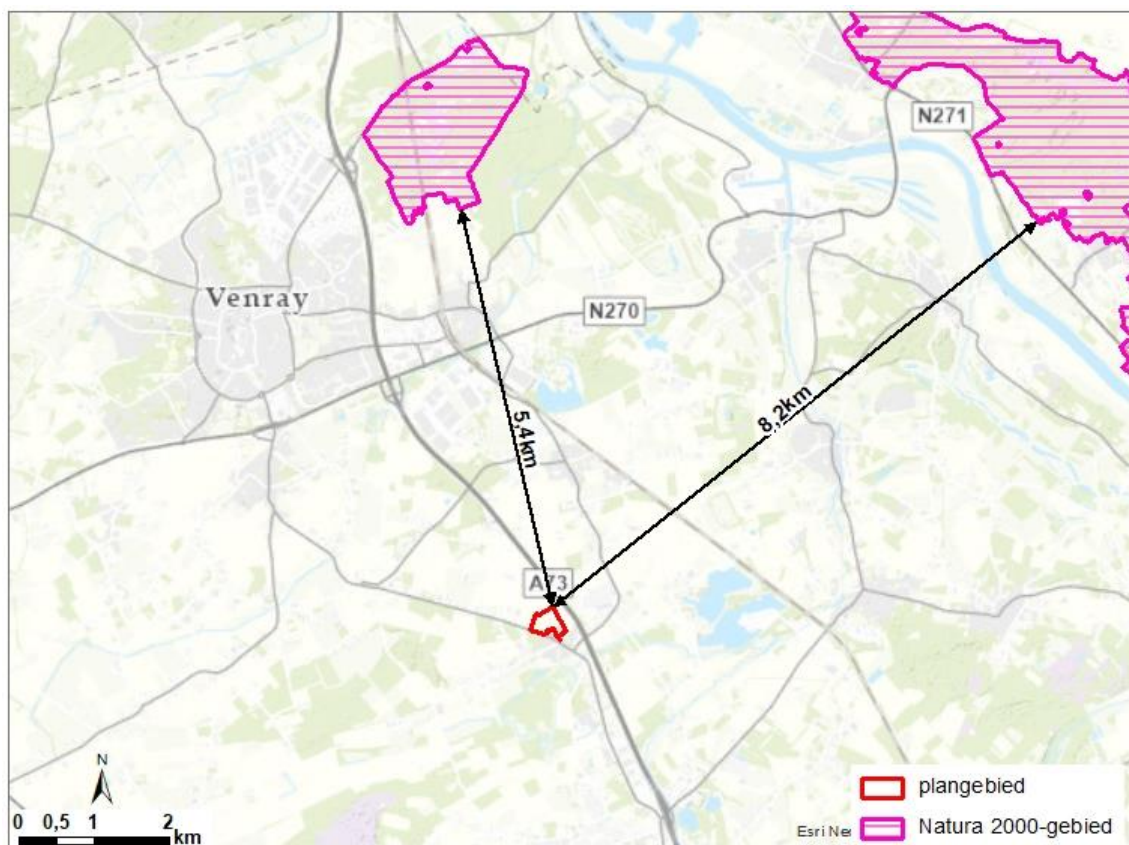
4 BESCHERMDE GEBIEDEN

In dit hoofdstuk is aangegeven of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden (Natura 2000, bijzondere nationale natuurgebieden, bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen en/of Natuurnetwerk Nederland) gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het onderzoeksgebied beschermde houtopstanden/bomen aanwezig zijn die met de voorliggende activiteit negatieve effecten ondervinden. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens afkomstig van de Informatiekaart Natuur van BJJ 12, de Atlas Limburg van de provincie Limburg en de website van de gemeente Roerdalen. Indien deze beschermde gebieden/houtopstanden binnen of nabij het onderzoeksgebied zijn gelegen is direct ingegaan op de (mogelijk) optredende effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep. In bijlage 1 is een korte toelichting van natuur in de Omgevingswet opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

4.1.1 Ligging

Het onderzoeksgebied is niet gelegen binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied (zie afbeelding 7). De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn Boschhuizerbergen en Maasduinen, op respectievelijk 5,4 en 8,2 km afstand van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 7 Ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden.

4.1.2 Effecten

Het voornemen betreft de sloop van stallen, het bouwrijp maken van gronden en de bouw van woningen en aanleg van een ontsluitingsweg. Gezien de afstand tot de beide bovengenoemde Natura 2000-gebieden en de

aard van de ingreep, kan dit redelijkerwijs niet tot negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen leiden, zoals verstoring door licht en geluid van soorten. Gevolgen voor grondwaterstromen en daarmee voor verdrogingsgevoelige habitattypen zijn er niet, er vindt geen bemaling plaats. Een uitzondering geldt de mogelijke stikstofdepositie op beide gebieden, veroorzaakt door de inzet van materieel in de aanlegfase en transportbewegingen van vrachtauto's en werkverkeer. In de gebruiksfase zal bovendien sprake zijn van een toename van verkeersbewegingen ten opzichte van de huidige situatie vanwege de omvorming van landbouw naar woongebied. Beide gebieden bevatten stikstofgevoelige habitattypen. Een en ander zal aan de hand van AERIUS-berekeningen moeten worden uitgezocht.

4.2 Bijzondere nationale natuurgebieden

4.2.1 Ligging

De GIS-kaart van de Informatiekaart Natuur van BII 12 laat geen bijzondere nationale natuurgebieden zien in de omgeving van het onderzoeksgebied.

4.2.2 Effecten

Er zijn geen effecten op bijzonder nationale natuurgebieden te verwachten.

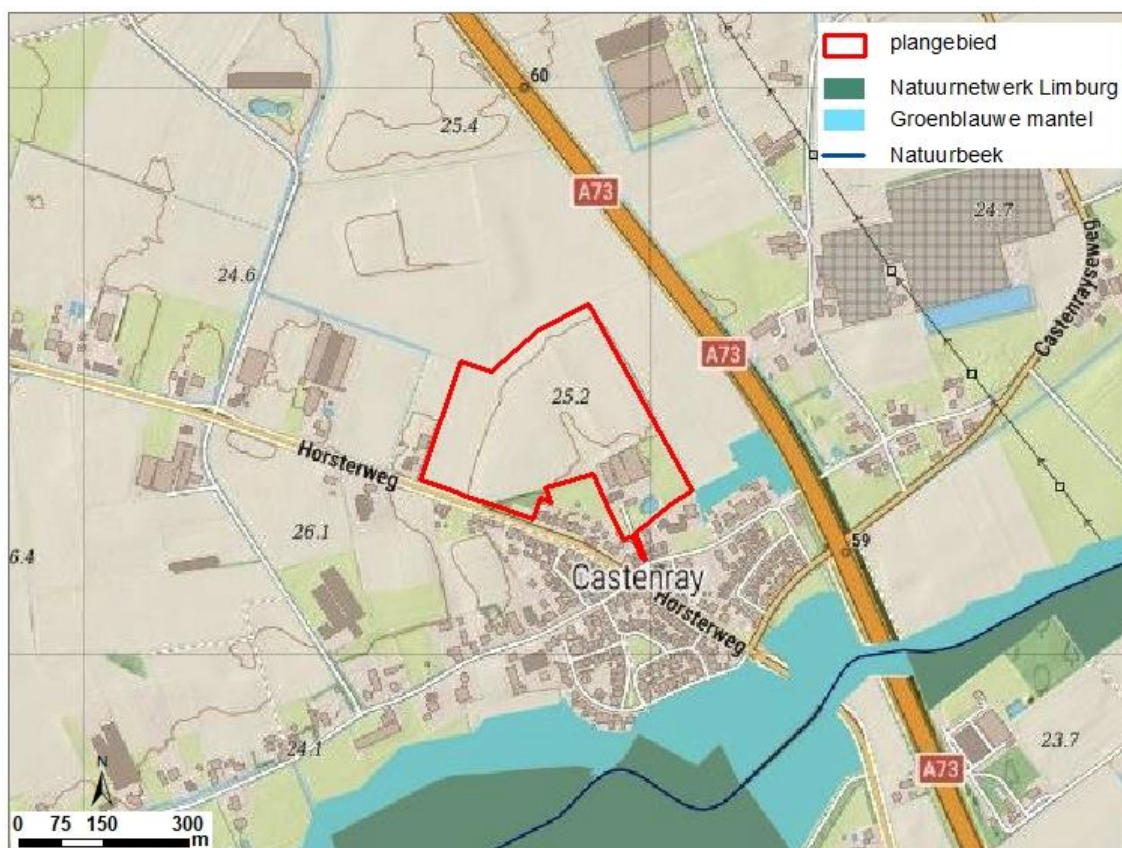
4.3 Natuurnetwerk Nederland en bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen

4.3.1 Ligging

Er is geen sprake van overlap van het onderzoeksgebied met het Natuurnetwerk Limburg (NNL), het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), dat sinds 2013 de voortzetting is van de EHS (ecologische hoofdstructuur). Uit afbeelding 8 blijkt dat het NNL op ruim 300 m naar het zuiden ligt en de Groenblauwe mantel, de provinciale aanvulling op het NNN, op circa 250 m naar het zuiden.

4.3.2 Effecten

De voorgenomen ontwikkeling vindt plaats buiten het NNL en de Groenblauwe mantel. Gebieden die tot deze categorieën behoren, liggen op een afstand van minimaal 250 m afstand. Er geldt, net als voor de Natura 2000-gebieden Boschhuizerbergen en Maasduinen, dat verstoring redelijkerwijs uit te sluiten is en van fysieke aantasting is in het geheel geen sprake. Daarom kunnen negatieve gevolgen voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNL worden uitgesloten.

Afbeelding 8. Ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van het NNL en de Groenblauwe mantel (bron: Provincie Limburg).

4.4 Houtopstanden

4.4.1 Ligging

In de Omgevingsverordening wordt aangegeven dat er geen informatie is over de bebouwingscontour houtopstand binnen de betreffende gemeente (Venray).

4.4.2 Effecten

Er worden geen bomen gekapt. Er zijn geen gevolgen voor houtopstanden, die onder de werking van de Ow (afdeling 11.3 Bal) vallen.

5 CONCLUSIES

Op basis van de resultaten uit dit verkennend natuuronderzoek blijkt dat de voorgenomen sloop van stallen op het boeren erf aan de Matthiasstraat 3 te Castenray en de omvorming van de bij het betreffende agrarisch bedrijf behorende landbouwgronden negatieve effecten kan veroorzaken op beschermde diersoorten en beschermde gebieden. Voor de verschillende soort(groep)en wordt beschreven of en zo ja, van welke schadelijke handelingen die mogelijk leiden tot een vergunningplicht onder de Ow sprake is en in hoeverre dit de voorliggende activiteit in de fysieke leefomgeving in gevaar kan brengen. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Tot slot is vermeld welke gevolgen de gebiedsbescherming heeft voor het project.

5.1 Toetsing algemene en specifieke zorgplichtbepalingen

Vanuit de zorgplichtbepalingen in de Omgevingswet, die met name bedoeld zijn als instrument om de in het wild levende planten en dieren (en habitats) in een gunstige staat van instandhouding te houden, moet gekeken worden naar mogelijke nadelige gevolgen op de staat van instandhouding op deze soorten en habitats.

Nadelige gevolgen moeten zoveel mogelijk voorkomen, beperkt of ongedaan gemaakt worden (art. 11.27, 1e lid Bal). In het tweede lid onder a staat aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende Vogelrichtlijnsoorten (bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl), Habitatrichtlijnsoorten (bijlage II, IV en V Hrl), nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal), dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten en voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

De zorgplicht geldt altijd voor alle in het wild levende soorten, ongeacht een eventueel van toepassing zijnde vrijstelling, gedragscode of vergunning. Er dient bij het uitvoeren van de werkzaamheden redelijkerwijs voorkomen te worden dat er zodoende schadelijke handelingen plaatsvinden op soorten (en relevante leefgebieden of natuurlijke habitats) die niet beschermd zijn onder de Omgevingswet. De wijze waarop hieraan invulling wordt gegeven dient door een ecoloog in afstemming met de opdrachtgever nader bepaald te worden. Daar waar de zorgplicht van toepassing is op beschermde soorten, wordt dit nader toegelicht in paragraaf 5.2.

5.2 Beschermde soorten

Er zijn van de in hoofdstuk 3 besproken soortgroepen alleen mogelijk negatieve gevolgen te verwachten voor vogels van de categorie omgevingsscansoorten, algemene broedvogels, vleermuizen en algemeen voorkomende zoogdieren.

5.2.1 Vogels – rekening houden met het broedseizoen

De sloopwerkzaamheden ter hoogte van de locatie aan de Matthiasstraat 3 hebben een verstorend effect op broedvogels die in bomen op het boeren erf nestelen. Het kunnen omgevingsscansoorten zijn, zoals de buizerd – die overigens nu niet aanwezig is - maar het zal merendeels gaan om algemene broedvogels. Daarbij is sprake van strijdigheid met de Ow (art. 11.37, lid 1, onder d, Bal). In gebruik zijnde nesten zijn streng beschermd en mogen daarom niet worden vernield of verstoord ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat broedende vogels verstoord worden bij de werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied. Werkzaamheden met een grote geluidsimpact dienen derhalve plaats te vinden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

Indien het niet mogelijk is om te werken buiten het broedseizoen, kan middels een broedvogelschouw onderzocht worden of er nesten aanwezig zijn in de buurt van de werkzaamheden. In dat geval bepaalt de ecoloog welke

werkzaamheden wel en niet kunnen worden uitgevoerd en in het laatste geval moeten deze worden uitgesteld tot buiten de kwetsbare periode.

5.2.2 Zoogdieren, steenmarter – nader onderzoek of rekening houden met zorgplicht

Het is niet bekend of de steenmarter een verblijfplaats heeft in de te slopen stallen ter hoogte van de locatie aan de Matthiasstraat 3. De soort is alleen vrijgesteld in de periode 15 augustus tot en met februari. Als buiten deze periode sloopactiviteiten plaatsvinden, dient voorafgaand eraan onderzoek te worden uitgevoerd naar het voorkomen van de soort. Indien de soort voorkomt, moeten de activiteiten worden uitgesteld tot de genoemde periode of er moet een omgevingsvergunning worden aangevraagd voor een flora- en fauna-activiteit. De verblijfplaats dient vervolgens ontoegankelijk te worden gemaakt. Indien de sloop binnen de genoemde periode kan worden uitgevoerd, geldt alleen de zorgplicht, waarbij werkzaamheden zodanig zorgvuldig worden uitgevoerd dat het verwonden of doden van een aanwezige steenmarter wordt voorkomen.

5.2.3 Algemeen voorkomende zoogdiersoorten – rekening houden met de zorgplicht

Bij het bouwrijp maken van thans in gebruik zijnde landbouwgronden kunnen algemeen voorkomende zoogdieren van de Vrijstellingslijst worden verwond of gedood, het gaat met name om muizensoorten als de veldmuis of de rosse woelmuis. Bij het verwijderen van de toplaag dient de zorgplicht in acht te worden genomen door werkzaamheden zodanig uit te voeren, dat dieren de gelegenheid hebben te ontsnappen.

5.2.4 Zoogdieren, vleermuizen - nader onderzoek

Omdat nog niet te bepalen is welke de effecten zijn van het voornemen op de functie verblijfplaats van de te slopen stallen binnen het onderzoeksgebied ter hoogte van de locatie aan de Matthiasstraat 3, dient een nader onderzoek te worden uitgevoerd, conform het vigerende Vleermuisprotocol (thans versie 2021). Indien verblijfplaatsen aanwezig zijn in de te slopen gebouwen, is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig.

5.3 Beschermde gebieden

5.3.1 Natura 2000-gebieden

Met het oog op te verwachten stikstofemissies in de aanlegfase en de gebruiksfase, dient een nader stikstofonderzoek te worden uitgevoerd. Op respectievelijk 5,4 en 8,2 km afstand liggen de Natura 2000-gebieden Boschhuizerbergen en Maasduinen, met stikstofgevoelige habitattypen. AERIUS-berekeningen zullen moeten uitwijzen of er extra depositie plaatsvindt, zowel in de aanleg- als de gebruiksfase. Wanneer stikstofdeposities op gevoelige (en overbelaste) typen aan de orde zijn, zal een effectanalyse in de vorm van een voortoets nodig zijn. Op basis hiervan kan vervolgens bepaald worden of significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand al dan niet zijn uit te sluiten (art. 5.1, lid 1 Ow).

5.3.2 Bijzondere nationale natuurgebieden

Er zijn geen negatieve gevolgen voor gebieden die behoren tot de categorie bijzondere nationale natuurgebieden te verwachten.

5.3.3 Natuurnetwerk Nederland en bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen

Er zijn geen negatieve gevolgen voor gebieden die behoren tot het NNL of de Groenblauwe mantel te verwachten.

5.4 Houtopstanden

Voor de omvorming van akkers tot woongebied in het onderzoeksgebied is geen kap van bomen nodig.

6 BRONNENLIJST

Literatuur

Bellmann, H., 2023. ANWB insectengids. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

Buggenum, H.J.M. van, R.P.G. Geraeds & A.J.W. Lenders (red.). 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

Eggelte, H., 2022. Veldgids Nederlandse flora. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Slagter, D., 2016. Winterflora bomen en struiken. Uitgeverij NatuurMedia, Amsterdam

Stumpel, T. en Strijbosch, H. 2022. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Svensson, L., 2023, ANWB vogelgids van Europa. Kosmos Uitgeverij, Utrecht.

Twisk, P., van Diepenbeek, A., Bekker, J.P., 2020. Veldgids Europese zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Van Diepenbeek, A., Twisk, P., 2021. Dierensporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Nationale Databank Flora en Fauna

gegevensexport op 10 oktober 2024

Websites

www.floron.nl

www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/soorten

www.overheid.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlinderstichting.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

https://natuurgegevensprovincielimburg.nl/s2020/pub/kilo_wd2/BLOK875.HTM

<https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

In deze bijlage vindt een beknopte toelichting plaats op alle beschermde natuurwaarden in Nederland. Het overzicht geldt voor plannen en projecten in het kader van ruimtelijke ingrepen, zoals beheer, onderhoud en ruimtelijke ordening.

B1.1 Omgevingswet

De Omgevingswet (Ow) is van kracht sinds 1 januari 2024. Met het aanvullingsspoor natuur is de Wet natuurbescherming (Wnb) (per 1 januari 2017 in werking getreden) geïntegreerd in de Ow. De Ow bevat hiermee ook de regels ter bescherming van de natuur, die gaan over:

- het beschermen en ontwikkelen van natuur, en het behoud en herstel van de biologische diversiteit
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur voor maatschappelijke functies
- het verzekeren van een samenhangend beleid voor het behoud en beheer van waardevolle landschappen.

Het bevoegd gezag is in de regel Gedeputeerde Staten van de provincie en in uitzonderingsgevallen de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (voor een Natura 2000-activiteit en een flora- en fauna-activiteit van nationaal belang).

B1.1.1 Activiteiten die natuur betreffen

De Omgevingswet kent enkele specifieke zorg- en meldplichten en welke bepalen of een vergunning nodig is (artikel 4.3 Omgevingswet). Noemenswaardige specifieke plichten in relatie tot natuur staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en zien op:

1. Flora- en fauna-activiteiten (Bal artikel 11.27);
2. Activiteiten met mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden (Bal artikel 11.6); en
3. Activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen (Bal artikel 11.126).

B1.2 Flora- en fauna-activiteit

B1.2.1 Bescherming van dier- en plantsoorten

In bijlage A bij de Omgevingswet staat de definitie van een flora- en fauna-activiteit: *‘Activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten’*.

Door de Omgevingswet (Ow) zijn veel dier- en plantensoorten beschermd. Het gaat om soorten van Europees belang die onder de reikwijdte van de Vogel- en Habitatrichtlijn vallen. En om bepaalde soorten van nationaal belang.

B1.2.2 Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

Voor een flora- en fauna-activiteit kan een omgevingsvergunning nodig zijn: artikel 5.1 lid 2 onder g Ow en Art. 11.37 Bal (vogels), Art. 11.46 Bal (strikt beschermde soorten) en Art. 11.54 jo. Bijlage IX Bal (andere soorten). De beoordelingsregels zijn opgenomen in Art. 8.74j Bkl (vogels), Art. 8.74l Bkl (strikt beschermde soorten) en Art. 8.74l (andere soorten). Het beoordelingskader sluit voor de Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten direct aan bij de strikte kaders voor afwijking van de verboden schadelijke handelingen die in de Europese richtlijnen zijn opgenomen.

Schadelijke handelingen bij soorten Vogelrichtlijn

Er geldt een vergunningplicht voor schadelijke handelingen bij vogels (artikel 11.37, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)). Het gaat om vogels die in Nederland in het wild leven en daar van nature voorkomen.

Onder schadelijke handelingen Vogelrichtlijn vallen:

- het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in art. 1 Vrl;
- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels;
- het opzettelijk storen van vogels;
- het verbod op het opzettelijk storen van vogels, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort;
- het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

De mate van 'verstoren' hangt per soort af van de intensiteit, duur en frequentie van de verstoring. Verder is het effect van de verstoring op de staat van instandhouding van de soort van belang.

Schadelijke handelingen bij soorten Habitatrichtlijn en verdragen

Er geldt een vergunningplicht voor schadelijke handelingen bij dier- en plantensoorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage I en II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn (artikel 11.46, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)).

Onder schadelijke handelingen Habitatrichtlijn vallen:

- het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren Hrl bijlage IV, onder a, Bern bijlage II, Bonn bijlage I (ex. vogels art. 1 Vrl);
- het opzettelijk verstoren van dieren;
- het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren;
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b Hrl of bijlage I verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied;
- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

De mate van 'verstoren' hangt per soort af van de intensiteit, duur en frequentie van de verstoring. Verder is het effect van de verstoring op de staat van instandhouding van de soort van belang.

Schadelijke handelingen bij soorten die in het Bal staan (andere soorten)

Er geldt een vergunningplicht voor schadelijke handelingen bij dieren van bijlage IX, onder A van het Bal (artikel 11.54, eerste lid, Bal). Het gaat om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers.

Onder schadelijke handelingen andere soorten vallen:

- het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren;
- het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B;
- Het verbod geldt niet voor bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;

- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Opzettelijk

Onder 'opzettelijk' valt ook 'voorwaardelijke opzet'. Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of een plant. Zoals de vangst of de dood van dieren of het vertrappen of ontwortelen van planten.

Geen vergunningplicht vanwege andere wet of maatregel

Er is geen omgevingsvergunning nodig voor schadelijke handelingen bij soorten als de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan. Als voorwaarde geldt dat die toestemming inhoudelijk voldoet aan de beoordelingsregels die normaliter zouden gelden voor de flora- en fauna-activiteit met gevolgen voor soorten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en verdragen en soorten van het Bal. Er is ook geen omgevingsvergunning nodig als de activiteit voor het uitvoeren van een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel is (respectievelijk artikel 11.37, tweede lid, artikel 11.46, tweede lid en artikel 11.54, tweede lid en Bal).

B1.2.3 Vrijstellingen in de omgevingsverordening, de Omgevingsregeling en in een programma

Provincies regelen in een programma (art. 11.41, 11.49, 11.55 Bal) en de Omgevingsverordening (art. 11.42, 11.50, 11.56 Bal) of en welke vrijstellingen van de omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit van toepassing zijn. De Omgevingsregeling (art. 11.43, 11.51 en 11.57, Bal) kan dat ook doen. De precieze vergunningvrije gevallen staan in de Omgevingsregeling in paragraaf 4.7.1 (voor vogels), paragraaf 4.7.2 (voor soorten van de Habitatrichtlijn en verdragen) en in paragraaf 4.7.3 (voor andere soorten). Het hangt af van de ruimte die geboden wordt in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) of en welke vrijstellingen gelden.

B1.2.4 Bescherming van soorten in het omgevingsplan

Provincies en het Rijk kunnen met gemeenten afspreken om bepaalde aanvullende regels in het omgevingsplan op te nemen, bijvoorbeeld door het treffen van maatregelen. Te denken valt aan specifieke eisen waaraan gebouwen moeten voldoen, zoals nestmogelijkheden voor vogels.

B1.3 Natura 2000-activiteit

Wanneer iemand een activiteit uitvoert die mogelijk nadelige gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied dan heet dit een Natura 2000-activiteit.

In bijlage A bij de Omgevingswet staat de definitie van een Natura 2000-activiteit:

Activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

B1.3.1 Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit

Voor een Natura 2000-activiteit is meestal een omgevingsvergunning nodig (artikel 5.1 lid 1 onder e Omgevingswet), tenzij er sprake is van een 'vergunningsvrij geval' (art. 11.16 t/m 11.21 Bal). Het beoordelingskader voor Natura 2000-activiteiten geeft onder andere invulling aan de eisen van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn. In artikel 11.6 (Bal) is opgenomen welke verplichtingen er gelden met betrekking tot het uitvoeren van een Natura 2000-activiteit, wanneer men redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied.

Provincies regelen in een omgevingsverordening of en welke vrijstellingen van de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit gelden. Het hangt af van de ruimte die geboden wordt in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) of en welke vrijstellingen gelden. Dit is opgenomen in Artikel 11.50 (Bal).

Voortoets

Een voortoets betreft een globale effectenanalyse van een plan of project op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden in de invloedssfeer van het plan of project. Mitigerende maatregelen mogen niet meegenomen worden in de voortoets. Wel dient een globale cumulatietoets te worden uitgevoerd. Conclusie dient te zijn of er een kans is op significante gevolgen op Natura 2000-gebieden.

Passende beoordeling

Is er sprake van een Natura 2000-activiteit dat niet vergunningsvrij is, dan is er een nader onderzoek nodig in de vorm van een passende beoordeling voordat een vergunning kan worden verleend. De regels waar een passende beoordeling aan moet voldoen staan in art. 16.53c Ow en art. 8.74b Bkl.

Deze beoordeling moet met zekerheid uitsluiten dat de voor het gebied relevante natuurlijke kenmerken worden aangetast. In de passende beoordeling mogen mitigerende maatregelen worden betrokken om het netto effect te beoordelen. Mitigatie is gericht op het voorkomen of verzachten van effecten, aan de bron of op de plek waar het effect optreedt.

ADC-toets

Is er ondanks mitigatie nog steeds sprake van een significant gevolg, dan kan het vaststellen van een plan of de vergunning voor het project worden verleend als de zogenaamde ADC-toets met succes is doorlopen (art. 8.74b, lid 2 en 3 Bkl):

- er geen reële alternatieven voor de activiteit zijn,
- er sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang, en
- er vooraf en tijdig natuurcompensatie plaatsvindt.

B1.4 Bijzondere nationale natuurgebieden en bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen

Momenteel zijn er nog geen bijzondere nationale natuurgebieden en/of bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen aangewezen door de bevoegde gezagen.

B1.5 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend landelijk ecologisch netwerk. Het is gericht op de bescherming, de instandhouding en zo nodig het herstel van een gunstige staat van instandhouding van:

- aanwezige dier- en plantensoorten,
- typen natuurlijke habitats,
- leefgebieden van soorten die van nature in Nederland voorkomen.

Alle aangewezen Natura 2000-gebieden zijn onderdeel van het NNN. Hiernaast behoren tot het NNN andere bos-/natuurgebieden, verbindingzones en oppervlaktewateren. De provincie wijst in de omgevingsverordening de NNN-gebieden aan.

Instructieregels Natuurnetwerk Nederland

De regels (afdeling 7.3 van het Bkl) die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):

- de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan,
- de samenhang tussen de gebieden van het NNN,
- tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft.

De regels in de omgevingsverordening kunnen ook gaan over herstel, verbetering en de uitbreiding van de NNN-gebieden. Ook gaat het over de wezenlijke kenmerken en waarden daarvan (artikel 7.8 lid 2 Bkl). Provincies kunnen dus verdergaande regels opstellen dan opgenomen in afdeling 7.3 van het Bkl. In de

Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten (art. 7.8, 1e lid Bkl). Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. Het hangt echter per provincie af hoe zij de wezenlijke kenmerken en waarden hebben gedefinieerd.

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 geldt er een nieuwe omgevingsverordening die past binnen de regels van de Omgevingswet. De Omgevingsverordening Limburg 2014 is per 1 januari 2024 ingetrokken.

Provinciale Staten hebben deze nieuwe Omgevingsverordening Limburg vastgesteld in de vergadering van 17 december 2021 en gewijzigd op 16 december 2022.

De Omgevingsverordening Limburg kent voor een aantal onderwerpen andere regels, of regels onder een andere benaming dan de vorige omgevingsverordening. Het meest in het oog springt de natuur- en landschapsbescherming. De zones 'Goudgroene natuur', 'Zilvergroene natuur' en de 'Bronsgroene Landschapszone' zijn gewijzigd. De Goudgroene natuurzone is onderdeel geworden van het Natuurnetwerk Nederland (Natuurnetwerk Limburg) en de Zilvergroene en Bronsgroene zones zijn samengevoegd tot de 'Groen-Blauwe Mantel'. Artikelen 7.5 en 7.6 betreffen respectievelijk de kernkwaliteiten van en de instructieregels voor de Groen-Blauwe Mantel. Artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 betreffende bescherming van het Natuurnetwerk Limburg.

B1.6 Houtopstanden, hout en houtproducten

In bijlage A bij de Omgevingswet staat de definitie van vellen:

'Vellen: rooien of verrichten van andere handelingen die de dood of ernstige beschadiging van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben'.

B1.6.1 Algemene regels voor het vellen en beheren van houtopstanden

In hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) (Afdeling 11.3 Activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen) zijn algemene regels opgenomen over het beschermen van houtopstanden buiten de bebouwde kom. Hierin staat dat het vellen van houtopstanden is beschermd door een algemene meldplicht (art. 11.126 Bal) en herplantplicht (art. 11.129 Bal) voor houtopstanden vanaf 10 are of meer of bomenrijen bestaande uit meer dan 20 bomen buiten de zogeheten bebouwingscontour houtkap (art. 11.111, lid 2 Bal). De regels gelden niet voor:

- Houtopstanden kleiner dan 10 are;
- Bomenrijen bestaande uit 20 bomen of minder;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Bomen of struiken voor de teelt van vruchten of noten;
- Windschermen om boomgaarden;
- Kerstbomen niet ouder dan 20 jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande wegbepantingen, bepantingen langs waterwegen of eenrijige bepantingen langs landbouwgronden;
- Dunningen;
- Bepantingen van populieren, wilgen, essen of elzen voor productie van biomassa, die tenminste eens in de 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens 10.000 stoven/ha/bepantingseenheid en die zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Er kunnen maatwerkregels (over de herbeplantingsplicht) of maatwerkvoorschriften worden gesteld. Deze worden dan door de provincie opgenomen in de omgevingsverordening. De regels over de meldings- en herbeplantingsplicht gelden niet als gewerkt wordt volgens een door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode.

B1.6.2 Bescherming van houtopstanden binnen de bebouwde kom

Met andere instrumenten, zoals de omgevingsverordening en het omgevingsplan, kunnen regels binnen de bebouwde kom worden gesteld.

In het omgevingsplan (art. 5.165b Bkl) (opgesteld door gemeenten) worden contouren van de bebouwde kom vastgesteld en is daarin terug te vinden (of een voorloper daarvan, bijv. de contour bebouwde kom Wet natuurbescherming of bebouwde kom Boswet). Hierbinnen gelden de algemene regels van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) ter bescherming van houtopstanden in het landelijk gebied niet (artikel 2.28 sub g Ow). Ook kan de gemeente in het omgevingsplan lokale regels over het vellen van bomen of houtopstanden opnemen.

B1.7 Algemene en specifieke zorgplichten

B1.7.1 Algemene zorgplichten

De algemene zorgplicht voor de fysieke leefomgeving wordt door artikel 1.6 en artikel 1.7 Ow gevormd. Artikel 1.6 Ow verplicht eenieder om zorg te dragen voor de fysieke leefomgeving. In artikel 1.7 Ow is bepaald dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kan hebben, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, moeten die gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan worden gemaakt. Als blijkt dat die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, moet de activiteit achterwege worden gelaten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd. De algemene zorgplicht blijft (net als onder de Wvnb) een belangrijke vangnetfunctie vervullen zonder dat daar een groot juridisch effect of toename in procedures mee gepaard zal gaan.

B1.7.2 Algemeen verbod

Nieuw onder de Omgevingswet is het algemeen, strafrechtelijk handhaafbaar verbod in artikel 1.7a op basis waarvan het eenieder verboden is om een activiteit te verrichten of na te laten als daardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan. Evenals de algemene zorgplicht is dit verbod een vangnet voor gevallen die niet onder specifieke regels vallen.

B1.7.3 Specifieke zorgplichten

De specifieke zorgplichten staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) of het Besluit bouwactiviteiten leefomgeving (Bbl) genoemd en kennen een specifiekere reikwijdte dan de algemene zorgplicht. Activiteiten die door het verrichten of nalaten aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, zijn verboden volgens artikel 1.7a Ow. Deze activiteiten zijn nader begrensd, ter uitvoering van de richtlijn milieustrafrecht, in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit en betreft onder meer het verbod op het in water, lucht of bodem brengen van stoffen, trillingen, warmte of geluid met o.a. gevolgen voor landschappen of natuur, en het onder andere verwaarlozen van een beschermd landschap of beschermde natuur met aanzienlijke gevolgen.

B2 JAARROND BESCHERMDE NESTEN

Tabel 2. Jaarrond beschermde nesten provincie Limburg

Vogels met jaarrond beschermde nesten	Categorie	Omgevingsscansoorten	Categorie
Boerenzwaluw	2	Bijeneter	4
Boomvalk	3	Blauwe reiger	4
Bosuil	2	Buizerd	4
Gierzwaluw	2	Draaihals	4
Grote gele kwikstaart	2	Grauwe klauwier	4
Havik	3	Grutto	4
Huismus	2	Ijsvogel	4
Huiszwaluw	2	Kramsvogel	4
Kerkuil	1	Kwartelkoning	4
Oehoe	1	Oeverzwaluw	4
Ooievaar	2	Paapje	4
Raaf	3	Ringmus	4
Ransuil	3	Roerdomp	4
Rode wouw	3	Sperwer	4
Roek	1	Spotvogel	4
Slechtvalk	2	Visdief	4
Steenuil	1	Wulp	4
Torenvalk	3	Zomertortel	4
Wespendief	3	Zwarte specht	4
Zwarte wouw	3		

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft de provincie Limburg een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Gehele jaar
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Gehele jaar
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Gehele jaar
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Gehele jaar
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Maart-april en juli t/m november
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Gehele jaar
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Gehele jaar
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Gehele jaar
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Gehele jaar
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Gehele jaar
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Gehele jaar
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Gehele jaar
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	15 augustus t/m februari
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Gehele jaar
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Gehele jaar
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Gehele jaar
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Gehele jaar
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Gehele jaar
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Gehele jaar
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Gehele jaar
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Gehele jaar
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Gehele jaar
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Gehele jaar
Reptielen		
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Juli, augustus en september
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	15 augustus t/m 15 oktober

